

Kína: Realitás és esély (1-2. kötet) Az MTA Kína-projektjének kutatási eredményei

INOTAI ANDRÁS ÉS JUHÁSZ OTTÓ ELŐSZAVA

A Kína-projekt első évi (2006–2007) tevékenységének fő kutatási eredményeit az MTA Világgazdasági Kutatóintézete 2008-ban „Kína: Realitás és esély” címmel adta közre.

Ennek szerves folytatásaként a most megjelentetett négy kötet azokat a tanulmányokat tartalmazza, amelyek a Miniszterelnöki Hivatal és a Magyar Tudományos Akadémia közötti megállapodás keretében immár harmadik éve folyó Kína-kutatási projekt 2007–2008. évi munkálatai során, még a globális pénzügyi és gazdasági válság kitörése előtt készültek el.

A politikaorientált tudományos vizsgálatok négy nagy témakört öleltek fel. Ennek megfelelően a kínai belpolitika, belgazdaság és társadalom néhány alapvető kérdésével foglalkozó témakör anyagai az első kötetben kaptak helyet. A második kötet Kína nemzetközi politikai kapcsolatait elemzi. A harmadik kötetben található a kínai-magyar kapcsolatokkal foglalkozó elemzések. Végül a sorozat negyedik könyve Kína erősödő nemzetközi gazdasági kapcsolatainak néhány kiemelt területét térképezi fel.

Valamennyi blokk tanulmányait felhasználták azok az összefoglalók, amelyek e kötetekkel párhuzamosan jelennek meg az Akadémiai Kiadó gondozásában.

A projekt célja a kutatás kezdetétől fogva változatlanul az, hogy a döntéshozók számára objektív, felhasználható, a magyar érdekeket szem előtt tartó elemzéseket nyújtson a politikai szféra számára a magyar Kína-stratégia karbantartásához és továbbfejlesztéséhez.

A szerzők ezúttal is a kutatói autonómia légkörében, interdiszciplináris meg-

közelítéssel, a politika-gazdaság-kultúra hármasságának szem előtt tartásával, a hazánk számára nyíló esélyek és felmerülő hátrányok feltárásának igényével elemezték a tényeket és vonták le következtetéseiket.

Az eddig elvégzett munka és felhalmozott ismeret kellő alapot nyújt ahhoz is, hogy már ettől az évtől a modern Kína-kutatásban kölcsönösen előnyös együttműködést létesítsünk Kína, az EU-tagállamok (ezen belül térségünk) vagy más országok kutatóival, és sikerrel kecsegtető kísérletet tegyünk egy nemzetközileg elismert magyarországi tudásközpont létrehozására.

Hatékonysági szempontokat figyelembe véve a projekt azt igényli, hogy a tudományos, a kormányzati, a gazdasági-üzleti, a kulturális és a felsőoktatási, valamint más szférák közötti hazai diszkusszió szélesedjék, rendszeressé váljék, hogy a gyakorlatias, stratégiai igényű modern Kína-kutatás célirányosan folyamos, a változó körülményekre érzékenyen reagáló legyen. Ehhez kíván hozzájárulni a négy, az MTA Világgazdasági Kutatóintézetének gondozásában most közreadott, egységes szempontok alapján végzett kutatómunka eredményeit tartalmazó kötet.

A 2008 júniusában zárult kutatási évet követően kiobbant, majd felerősödött globális válság következményeivel e tanulmányok természetesen nem foglalkozhattak. Az új helyzet elemzése – folyamatos és intenzív értékelő munka eredményeként – a 2009 nyarán záródó kutatási év alapvető feladata. Nem kétséges, hogy a válság új jelenségeket hozott felszínre, új aspektusokat helyezett előtérbe, miközben korábban is előrejelzett

folyamatokat esetenként felgyorsított, esetenként háttérbe szorított. Megmutatta a rendszerekben rejlő fenntarthatatlansági elemeket, rávilágított Kína belső törekénységére és ugyanakkor megkerülhetetlen világpolitikai, világgazdasági súlyára. A problémákra, feszültségekre, dilemmákra és lehetséges megoldási variánsokra, valamint a kitörési pontokra azonban a jelenlegi kötetek számos tanulmánya is figyelmeztet. Többek között ezért is érdemelnek fokozott figyelmet a négy kötetben összegyűjtött elemzések.

AZ 1. KÖTET TARTALMA:

Juhász Ottó: Kína: folyamatosság és változások
 Vámos Péter: A társadalmi, etnikai, vallási feszültségek és a korrupció kezelése Kínában
 Ivanka Petkova: The Financial Sector of China
 Szalavetz Andrea: Kína tudomány- és technológiapolitikája
 Székely-Doby András: Urbanizáció és vidékpolitika Kínában
 Mayer Ágnes Zsófia: A regionális különbségek kezelése
 Dobrovits Mihály: Kína és muszlim kisebbségei
 Rónaháti Cecília: A Kínai Népköztársaság és Tibet kapcsolata Magyarország

szempontjainak figyelembevételével végzett leíró értékelése

Horváth I. Mihály: Az emberi jogok helyzete a Kínai Népköztársaságban

A 2. KÖTET TARTALMA:

Rácz Lajos: A kínai fegyveres erők fejlesztése a regionális és a globális biztonság tükrében

Németh Iván: Új fejlemények az orosz-kínai-indiai háromoldalú együttműködésben

Szilágyi Judit: Az Amerikai Egyesült Államok és Kína kapcsolatai, különös tekintettel a gazdaságra

Németh Iván: Stratégiai szövetségi rendszerek Ázsiában. előzmények és perspektívák

Hernádi András: Délkelet-Ázsia mint nagyhatalmi érdekek ütközőpontja

Fehér Tibor-Szunomár Ágnes: Kína és Közép-Ázsia, a sanghaji együttműködés értékelése, különös tekintettel az energiakérdésre

Kiss Judit-Tétényi András: Kína politikai és gazdasági érdekei Fekete-Afrikában

Novák Tamás-Túry Gábor: Kína nemzetközi kapcsolatai. A közép-kelet-európai országok Kína-politikája

A 3. és 4. kötet tartalmáról Olvasóink a Köz-Gazdaság következő számában tájékozódhatnak.